

Mål- og indholdsbeskrivelse for skolefritidsordninger

Herning Kommune – Børn og Læring

Lovgrundlaget

Skolefritidsordninger arbejder ud fra folkeskolelovens formålsparagraf, der gælder for folkeskolens samlede virke. Skolefritidsordningerne er et pædagogisk tilbud inden for skolens rammer, og de skal bidrage til opfyldelse af folkeskolens formål ved at fremme børns trivsel, udvikling og læring.

Krav til mål- og indholdsbeskrivelsen fremgår af *Bekendtgørelse om krav til indholdet af mål- og indholdsbeskrivelser for folkeskolens skolefritidsordninger*:

[Bekendtgørelse om krav til indholdet af mål- og indholdsbeskrivelser for folkeskolens skolefritidsordninger \(retsinformation.dk\)](https://www.retsinformation.dk/Bekendtgørelse-om-krav-til-indholdet-af-mal-og-indholdsbeskrivelser-for-folkeskolens-skolefritidsordninger)

Formålet med mål- og indholdsbeskrivelserne

Formålet med mål- og indholdsbeskrivelsen er overordnet at give borgerne mulighed for at få indblik i den enkelte kommunes prioriteringer og serviceniveau i forhold til kommunens skolefritidsordninger.

Skolebestyrelsen skal desuden fastsætte princip for skolefritidsordningens virksomhed. Mål- og indholdsbeskrivelsen skal lokalt ses i sammenhæng hermed. Begge dele skal offentliggøres på skolens hjemmeside.

Udvikling på SFO-området

Herning Kommune har i skoleåret 2022-2023 deltaget i et partnerskab med KL omkring kvalitet i SFO- og klubtilbud. I den forbindelse har en arbejdsgruppe været samlet om at beskrive det fritidspædagogiske arbejdsgrundlag. Arbejdsgrundlaget beskriver 5 pejlemærker, som skaber sammenhæng mellem den fritidspædagogiske vision og hverdagen i de fritidspædagogiske tilbud.

Tanken med pejlemærkerne er at disse kan benyttes lokalt i refleksioner og drøftelse af kvaliteten i tilbuddet. Således forankres det overordnede formål med respekt for de lokale rammevilkår. Det fritidspædagogiske arbejdsgrundlag understøtter et godt og indholdsrigt fritidsliv for børn og unge.

Denne skabelon er arbejdsgruppens forslag til ny skabelon. Det er obligatorisk for skolerne at have en mål- og indholdsbeskrivelse på hjemmesiden. Denne skabelon kan være en hjælp hertil, men skolerne har lokal frihed til at vælge anderledes. Skabelonen er gjort webtilgængelig i det omfang skolerne blot fylder tekst ind i tekstbokse.

Mål- og Indholdsbeskrivelse for skolefritidsordninger i Herning Kommune – Fællesdel

Alderstrin i skolefritidsordninger i Herning Kommune

Skolefritidsordningerne i Herning Kommune går fra og med det år, hvor barnets starter i Børnehaveklassen til og med 4. klasse. Det betyder at børnene er fra 5 år til 11 år. Dog rummer nogle af special SFO'erne børn fra 5 – 17 år.

Udmøntningen af Børne- og Ungepolitikken

Skolefritidsordningen er en vigtig del af skolens samlede virke. Dette betyder at pædagoger og lærere med udgangspunkt i kommunens Børne- og Ungepolitik og det fritidspædagogiske arbejdsgrundlag samarbejder om barnets alsidige udvikling.

Samspillet mellem de pædagogiske aktiviteter, skolens undervisning og samarbejdet med forældre

De fagprofessionelle i skole og skolefritidsordning skal i samarbejde give forældrene den bedst mulige indsigt i barnets samlede situation i undervisnings- og fritidsdelen. Arbejdet og samarbejdet med barn og forældre sker ud fra et helhedssyn på barnet. Samarbejdet mellem undervisnings-/fritidsdelen og forældre skal ske i gensidig respekt for hinandens forskellige roller og skal basere sig på ligeværdig dialog.

Lektiestøtte

Skolefritidsordningen kan ved behov give tid og rum til at læse lektier og tilbyder hjælp og støtte. Dette sker i samarbejde mellem lærere, forældre, børn og skolefritidsordning.

Børn med særlige behov og forudsætninger

Der arbejdes for at alle børn inkluderes og gives deltagelsesmuligheder i fællesskabet. Dette omfatter børn med fysiske og psykiske handicaps, samt børn med sociale vanskeligheder og andre særlige udfordringer. Alle børn skal i det daglige møde omsorg og passende udfordringer, uanset hvilke forudsætninger de bringer med sig. Arbejdet kan i perioder kræve individuelle handleplaner og særlige pædagogiske tiltag. Denne opgave fordrer et tæt samarbejde mellem fagprofessionelle, forældre, børn og relevante eksterne parter.

Inddragelse af krop, bevægelse og sundhed

Krop, bevægelse og sundhed er en integreret del af arbejdet i skolefritidsordningerne. Det afspejles i hverdagens aktiviteter, der stimulerer børnenes fysiske og motoriske udvikling, med

udgangspunkt i børnenes interesse og formåen. Skolefritidsordningerne kan i den sammenhæng etablere samarbejde med idrætsforeninger og øvrige lokale tilbud. Oplevelser og aktiviteter i naturen kan ligeledes understøtte børnenes generelle sundhed. Målet er at børnene udvikler en grundlæggende glæde ved at bevæge sig, være fysisk aktive, samt opholde sig i naturen.

Balancen mellem voksenorganiserede og børneinitierede aktiviteter

Alle børn skal opleve at blive hørt og have konkret medbestemmelse i deres dagligdag. Derfor skal aktiviteterne i SFO'en foregå i en vekselvirkning mellem voksenorganiserede og børneinitierede aktiviteter. I Herning Kommune er inddragelse af børn og unge et budgetmål og dermed et særligt fokusområde.

Overgang fra dagtilbud til SFO

Børne- og Familieudvalget i Herning Kommune har haft overgangen fra daginstitution til skole og SFO som et indsatsområde, og der er vedtaget en årsplan for en sammenhængende overgang fra dagtilbud til skole:

[Link til Herning Kommunes hjemmeside vedrørende årsplan for overgang fra dagtilbud og skole](#)

Yngre børns særlige behov

Herning Kommunes skolefritidsordninger modtager børn fra de er 5 år. Praksis for det pædagogiske arbejde med førskolebørnene fremgår af de enkelte skolefritidsordningers mål- og indholdsbeskrivelser.

Revision

Fællesdelen for Herning Kommunes Mål- og Indholdsbeskrivelse revideres i 2025. Den lokale del af mål- og indholdsbeskrivelsen evalueres og justeres hvert andet år.

Fritidspædagogisk arbejdsgrundlag

Fritidspædagogikkens omdrejningspunkt er *dannelse* - og hvordan det enkelte menneske træder i kontakt med verden omkring det. Samvær og aktiviteter drives af interesse og lyst for derigennem at værne om børn og unges mulighed for leg, frihed og medbestemmelse. Sigtet er at udvikle *myndighed*, forstået som evnen til på én gang at tage vare på sig selv og fællesskabet. Fritidspædagogikken bidrager således til den enkeltes mulighed for et rigt og glædesfyldt liv samt til samfundets sammenhængskraft. Herning Kommunes fritidspædagogiske arbejdsgrundlag understøtter et godt og indholdsrigt fritidsliv for børn og unge og former fællesskaber, hvor der er plads til såvel *at gøre* som *at være*.

Alle børn og unge:

- deltager i forpligtende fællesskaber
- medskaber egen fritid
- leger, bevæger sig og er kreative
- oplever sjov, sammenhæng og meningsfuldhed i hverdagen
- udvikler sig til selvstændige og sociale individer

Pædagogik og hverdag

De fem pejlemærker skaber sammenhæng mellem det fritidspædagogiske arbejdsgrundlag og hverdagen i de fritidspædagogiske tilbud. Pejlemærkerne benyttes lokalt i refleksioner og drøftelser af kvaliteten i tilbuddet. Således forankres det overordnede formål med respekt for de lokale rammevilkår.

Pejlemærke 1: Barnet og den unges perspektiv

Balancen mellem voksenorganiserede og børneinitierede aktiviteter er afgørende for fritidspædagogikken.

Ambitionen om at det skal være sjovt og meningsfuldt at deltage i fritidspædagogiske tilbud, betyder at børn og unge, skal have konkret indflydelse på egen hverdag.

Den dygtige fritidspædagog spørger sig selv: hvordan får vi børnene på banen?

På Tjørring skole betyder det:

- en organisering med blik for afvekslende aktivitetszoner. Spændet rækker fra *rolig* til *meget aktiv*, ligesom de fysiske rammer spænder fra *små intime rum* til *store åbne pladser*.
- en dagligdag, der tager højde for børnenes udviklingsstadier og formåen - og med afsæt heri skaber strukturer, der bedst muligt omfatter børnenes nærmeste udviklingszone. Af samme grund ændres strukturen gennem børnenes sfo-liv - konkret fra en fastlagt ugentlig struktur med krav om samvær på årgangen på 0. årgang, til en åben ugestruktur, med valgmuligheder mellem aktiviteter og legerelationer, for 1.-4 årgang.
- en pædagogisk praksis hvor den frie legetid vægtes højest og hvor der som tillæg er strukturerede aktiviteter, præsenteret som tilbud.

Pejlemærke 2: Forældresamarbejdet

De fritidspædagogiske tilbud ser værdi i en åben og ærlig forældrekontakt. Der er opmærksomhed og nysgerrighed omkring formidlingen af fritidspædagogikkens bidrag til i børnenes udvikling – og der arbejdes kontinuerligt med at give forældrene indsigt i - og indflydelse på hverdagen.

Særlig de ansatte i sfo'erne er i en privilegeret position, ofte med daglig kontakt til forældrene. De øvrige tilbud arbejder via andre kommunikationskanaler – alle med fokus på relevant informationsudveksling og tillidsfuldt samarbejde om børnenes og

de unges trivsel og udvikling.

Den dygtige fritidspædagog spørger sig selv: hvordan får vi forældrene i tale - og hvad er det vigtigste for dem at vide?

På Tjørring skole betyder det:

- at vi nøje overvejer omfanget af – og indholdet i - den skriftlige kommunikation til forældrene. Som udgangspunkt modtager forældrene *ugeplaner*, der enkelt og illustrativt giver overblik over kommende uges aktiviteter, samt *månedsbreve*, der beretter om hvad der rører sig på årgangen.

- at der i indeværende skoleår er sat en ny fælles ramme for skolens skole-hjemsamtaler og sfo'ens forældresamtaler. Der arbejdes forud for samtalerne med *relationsskema* og *interviewguide* mhp. bedst muligt at inddrage børnenes stemme og få forældrenes synspunkter frem.

Pejlemærke 3: Sammenhæng og helhed

Fritidspædagogikken er optaget af *0-18 års-perspektivet* og sammenhæng i børnenes og de unges liv. Fritidspædagogikken fungerer som bindeled mellem hjem, dagtilbud, skole, skolefritidsordning, juniorklub, ungdomsskole og øvrige fritidstilbud. Særligt overgangen dagtilbud-skole-sfo er et fritidspædagogisk indsatsområde, hvor der arbejdes tæt sammen med dagtilbudspersonale og folkeskolelærere. Fritidspædagoger arbejder ofte på tværs af skole og skolefritidsordning, og bidrager med fritidspædagogisk faglighed og sindelag, der kan inspirere samværsformer og struktur i skolen. Fritidspædagoger indgår i samarbejdet med ligeværdighed og bidrager med pædagogprofessionens styrke i arbejdet med det sociale fællesskab.

Den dygtige fritidspædagog spørger sig selv: hvordan skaber jeg tryghed og sammenhæng i det enkelte barns liv?

På Tjørring skole betyder det:

- at der arbejdes med *fælles rammer, regler og retning* så børnene enklere kan aflæse, hvad der forventes af dem, på tværs af de daglige sammenhænge de færdes i. Dette anskueliggøres blandt andet i form af *forventningstavler*.
- udarbejdelse af en *oplevelseskanon i sfo'en*, som danner udgangspunkt for aktiviteter, ture, oplevelser mv. på de enkelte årgange. Der lægges vægt på progression og afveksling, så børnene starter med udforskning af nærområdet og løbende udvider kendskabet til deres omverden.

Pejlemærke 4: Fritidspædagogisk faglighed

Relationsarbejde og rammesætning er omdrejningspunkt for udøvelse af den fritidspædagogiske faglighed.

Fritidspædagogen arbejder ved at forme miljøer, hvor børn kan udfolde sig og udfordres – og fritidspædagogen positionerer sig ved siden af barnet og fornemmer, hvornår der skal tages initiativ og gives plads.

- Fritidspædagogikken inspirerer til leg, eksperimenter og fremmer kreativ tænkning og udfoldelse.
- Fritidspædagogikken er inkluderende og øger børnenes deltagelsesmuligheder og fællesskabets kvaliteter.
- Fritidspædagogikken insisterer på at dannelsesperspektivet forener læring, trivsel og almen udvikling.

Den dygtige fritidspædagog spørger sig selv: hvordan inviterer jeg alle børn til at tage del i sammenhænge, hvor de udvikler sig?

På Tjørring skole betyder det:

- opfordring til løbende efteruddannelse af pædagoger, samt mentor-/oplæringsforløb for nyansatte pædagogmedhjælpere.
- deltagelse i sfo-samarbejdet på tværs af kommunen, både i mødevirksomhed og aktiviteter.
- fokus på inddragelse af AKT-teamet, der i flere henseender fungerer som *særlig ressource*. Det gælder ifm. præsentation af faglige temaer, sparring med årgangsteams, samt konkrete pædagogiske opgaver på individ- og gruppeniveau.
- et fokuseret arbejde med udviklingen af et fælles fagsprog, træning af refleksionsevnen og en analytisk tilgang i det pædagogiske arbejde. I indeværende skoleår er der præsenteret en række pædagogiske greb, som afprøves og evalueres.

Alt dette sigter mod en passende vægtning af *det enkelte barn og fællesskabet* i den pædagogiske praksis, herunder at formå både at tage hånd om de børn, der har behov for ekstra støtte og tilbyde spændende udfordringer for de børn, der allerede trives og udvikler sig.

Pejlemærke 5: Ledelse tæt på praksis

Fritidspædagogikkens kvalitet afhænger af fagprofessionel ledelse af rammer og indhold. Gennem dygtig ledelse realiseres fritidspædagogikkens udviklingspotentiale og kvaliteten af tilbuddene vurderes, evalueres og udvikles. Ledelsen er særlig opmærksom på kompetenceudvikling, rekruttering og fastholdelse af medarbejdere – og på hvordan der samarbejdes med de øvrige aktører i børnenes og de unges liv. Ledelsen arbejder for at udvikle rum og fysiske rammer, som er målrettet fritidspædagogisk samvær og aktiviteter.

Den dygtige fritidspædagogiske leder spørger sig selv: hvordan udvikler vi organisationen, så den bedst muligt bidrager til børnenes dannelse?

På Tjørring skole betyder det:

- at sfolederen er tæt på den pædagogiske praksis, med *daglig* kontakt til børn og personale og *jævnlig* deltagelse i aktiviteter og pædagogisk samvær.
- at sfolederen indgår i skolens ledelsesteam, og derved retter fokus på samarbejdet mellem skole og sfo og på de gode sammenhænge i børnenes hverdag.
- ugentlige møder i skiftevis årgangsteam og sfo'ens samlede personalegruppe, med fokus på drift og faglig pædagogisk udvikling.